

FÜGGETLEN MAGYARORSZÁG

„A legnagyobb cél pedig itt, e földi létben
ember lenni mindég, minden körülményben”
(Arany János)

„Az igazat mondd, ne csak a valót.”
(József Attila)

A rendszerváltás veszteségeinek érdekvédelmi, közéleti, politikai Hon-LAPJA

Nyomdai kiadását alapította: **1993-ban az osztársadalmi érdekvédelmet országos hatókörben ellátó**
társadalmi szervezet, a

FÜGGETLEN NÉPKÉPVISELETI SZÖVETSÉG /FÜNÉSZ/

Szemtanúk magántörténelme – avagy:

cseppekből áll össze a tenger

Beszéljünk a **szocializmusról**, a tapasztalatok-tények tükrében

I. rész

Aktuális újságírói témák feldolgozásához keresek adatokat, információkat a Duna-Tisza közén, amikor már többedszer állítanak meg régi ismerőseim, akikkel legelőször a 70-es évek elején-közepén futottam össze. Van közöttük kőműves, ács, parkettázó, vasbetonszerelő, darukezelő, rakodógép-vezető, kubikos, asztalos, művezető. Egykor ugyanazon kecskeméti központú építőcégnél keresték a kenyerüket. A rendszerváltás azonban őket is kilökte a munkahelyükről, majd kényszervállalkozásba kezdtek, amiből alig tudtak megélni és a családjukat eltartani. Úgy istenigazából le is szegényedtek.

Mutatják nekem a tavaly karácsony előtt a **Gyermekétkeztetési Alapítványtól** érkezett, csekkklappal kísért, tehát befizetéseket kérő leveleket, amelyek első mondata így kezdődik: A KSH Statisztikai tükör című kiadványa szerint **az ország majdnem fele nyomorog, vagy nélkülözésben él.**

Hát sajnós, mi is közénk tartozunk – fűzik hozzá az egyéni sorsuk summáját. Majd arra kérnek, mivel az időkben sokszor írtam figyelemre méltó cikkeket, riportokat a vállalatukról, elevenítsem fel azok lényegét, hogy legalább a most nyilvánosságra hozott tapasztalatok-tények birtokában emlékezzenek a jó dolgokra. Az utókor pedig **hitelesen ismerje meg azokat a gazdasági-társadalmi történéseket, amelyeket, mostanában el akar feledtetni a regnáló hatalom, a kiterjedő kommunista-ellenessége szellemében.**

Megfogadva a régi olvasóim tanácsait, e most induló sorozatban visszatekintek az 1970-es évek első felére, amikor Bács-Kiskun Megyei Pártbizottság napilapja, a PETŐFI NÉPE levelezési,

tehát tömegkapcsolati rovatának vezetőjeként, gyakorta jelentek meg írásaim a BÁCS MEGYEI ÉPÍTŐK-ben, a **Bács Megyei Állami Építőipari Vállalat** üzemi lapjában. E kiadványokat ma is őrzöm, s bennük tallózva ismertetem az alábbiakat. Elsőként az újság 1971. májusi számát lapozom fel:

Egyszerre két kitüntetést kaptak a megyei építők

1971. május elseje, a nemzetközi munkásosztály nagy seregszemléje előtt pár nappal került az említett termelőegység kecskeméti székházának homlokzatára a **Kiváló vállalat** és a **Szocialista munka vállalata** felirat. Az **Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium**, valamint az **Építők Szakszervezetének Elnöksége** által adományozott e kitüntető címeket azáltal érdemelte ki a kollektíva, hogy élen járt a korszerű építési módok alkalmazásában, a kiemelt nagyberuházások határidős és színvonalas megvalósításában, a lakásépítési tervek túlteljesítésében, a szocialista verseny-mozgalmának szervezettsége és hatékonysága pedig országos viszonylatban is a legjobbak közé jutott. És mindezekhez megemlítendő, hogy a munkahelyi vezetők mindig biztosították a soron lévő szakmai teendők folyamatosságát, a feladatok végrehajtását pedig szigorúan számon kérték.

A kitüntetési ünnepségen felszólaló igazgató, **Dörner Henrik**, többi között így részletezte az örömteli gazdasági eredményeket:

— 1968-ban egy év alatt több mint 600, 1969-ben 800, 1970-ben pedig a Szabolcs-Szatmár megyei árvízi újjáépítéseket is beleértve, ami 119 otthont jelentett, összesen 1038 lakást adtunk át. Jelentősen előreléptünk a dolgozók munka- és életkörülményeinek javításában, amit bizonyít, hogy közel 200-al növeltük a korszerű szállás-férőhelyek számát, s számottevő béremelést is végrehajtottunk. Nagy gondot fordítottunk a munkatársaink képzésére, továbbképzésére, s például 1970-ben közel 2 ezren vettek részt különféle tanfolyamokon. Szélesedett a szocialista munkaverseny-mozgalom, amelybe 233 brigád nevezett be, 27 munkahely pedig a **szocialista munkahely** címért versengett. És csak köszönet illetheti a körülbelül 2000 törzsgárdatagot is, akik hűségesek voltak a kenyéradójukhoz, amelynek tervezett feladatait maradéktalanul teljesítették.

Sikeresen indultunk a közmű- és mélyépítési kapacitás fejlesztésére hirdetett pályázaton, amelynek eredményeként 1972 végéig csaknem 50 millió forintos beruházást valósítunk meg, amelyből 42 millió a gépi fejlesztés, miáltal az ebbéli állomány megduplázódik.

Megkezdjük az évi 2300 lakás kapacitású Házgyár építését Kecskeméten, s támogatást kaptunk egy újabb korszerű munkásszállás létesítéséhez.

Tervünk, hogy az 1970-es évek végére, a mai árszinten számolva, 1600-1800 millió forint ipari termelési értéket produkáló, 6000 fő körüli létszámot foglalkoztató modern nagyvállalattá fejlődünk.

Kórház-építések sorozatban és az ifjúmunkások vállalása

E cégnél már hagyománya van az egészségügyi létesítmények kivitelezésének: az építők jó munkáját dicséri a ceglédi városi kórház, illetve a megyei traumatológia épületének elkészítése, Kiskunhalason pedig most dolgoznak a kollektívák az új, 560 ágyas kórház, s a hozzá kapcsolódó nővérszálló építésén.

E nagyarányú feladatok határidős befejezése érdekében a vállalati KISZ-Bizottság védnökséget vállalt, hogy az ifjúmunkások minden lehetőséget megtegyenek, például az említett nővérszálló létesítésének mielőbbi befejezéséért.

Így beszélt magáról és munkájáról a főművezető

Szabó Lajost a vállalat megalakulásakor, 1949-ben vették fel művezetőnek, 1958 óta pedig már ceglédi építésvezetőség főművezetője. Precízsege, szorgalmassága eredményeként az 50-es években kétszer kapott sztahanovista oklevelet, később pedig szintén kétszer kiváló dolgozó jelvényt, majd sok-sok szakmai elismerésben részesült a szocialista verseny szervezéséért és más feladatok kiváló megoldásáért. Nagy megtiszteltetésnek tartja, hogy közben felvették a párt soraiba, néhány éve pedig megválasztották az alapszervezet titkárának, s azóta már pártiskolát is végzett.

— Nem a hírért, a dicsőségért dolgozunk — vallott a teendőiről, s így folytatta: — Jólesik végigmenni Cegléden és látni a sok szép épületet, amit mi építettünk. Ezek sorában magasodik a város fölé a hatalmas, 476 ágyas kórház, ahol nemcsak a helység, hanem a környék betegeit is gyógyítják, korszerű körülmények közepette. A legdinamikusabban fejlődő cég, az EVIG létrehozásában is sok-sok milliót ér a mi munkánk, nem is beszélve az itteni lakótelepekről, amelyek az alkotó kezeink nyomát viselik.

Jelenleg a 2 ezer vagonos siló létesítésén fáradozunk, amely az 52 méteres tornyával már messziről felhívja magára a figyelmet, majd a Hordógyár kivitelezését kezdjük meg. Nagy feladat lesz újabb 300 otthon építése, házgyári elemekből, s ezen túl még vállaltuk, hogy a szomszédos Nagykőrösön is létrehozunk több száz lakást.

A főművezető évekig irányított tanfolyamokat is az építésvezetésen. Ez alatt mintegy 120-an szerezték meg a művezetői és a gépkezelői képesítést és részesültek kőműves átképzésben. A kőműves és ács szakmával jelenleg 50 ipari tanuló ismerkedik, rájuk is figyel **Szabó Lajos**.

Ezeket vallotta a megbolygatott föld egyengetője, a kubikos brigádvezető

Hadházi József, a vállalat 6/3-es építésvezetőség mélyépítő, vagyis kubikos brigádjának vezetője május elsején kapta meg az Építőipar Kiváló Dolgozója miniszteri kitüntetését. A napbarnított arcú, őszes halántékú, feszülő karizmú, markos tenyerű, 50 éves ember messziről kezdte magánmúltjának felvázolását:

— Hajdú-Biharból származom, a szüleim uradalmi cselédek voltak. Három testvérem közül, én, a legidősebb már 12 évesen voltam apám marokszedője a

nyári aratáskor. A szalma megsebezte a karomat, a tarló összeszurkálta a lábamat, emiatt sírtam is, de túrtem, hiszen a család kenyerének megteremtéséről volt szó. Bekövetkezett olyan június, július, amikor 9-10 holdat is learattunk a családommal, s e rettenetesen nagy és fárasztó munkához, kaszát, marokszedőt, gereblyét használtunk, vagyis kézi erővel végeztünk mindent. Persze a gazda vigyázott, nehogy meggazdagodjunk, ugyanis tizenegyedén vágatta gabonáját.

Azután jött a háború, a front, a fogság, s onnan hazajövet Ózdon vállaltam munkát 1948-ban, ahol villanszerelők mellett gödröket ástam, a póznák felállításában segédkeztem, huzalokat szállítottam. Majd vasúti pályaépítőkhöz kerülve, krampácsoltam, talpfákat fektettem le, sínvasakat cipeltem. Sok-sok év ilyen munka után kerültem vissza Hajdú-Biharba, s ott az állami építőknél jelentkeztem, ahol szívesen fogadva, azonnal adták kezembe a csákányt, az ásót, a lapátot. Ekkor lettem véglegesen kubikos. Örömmel gondolok most arra, hogy például a debreceni hűtőház és a tejüzem alapozási munkáiban, meg a csatornahálózatának kiépítésében is részt vettem. Később egy kis kitérőt téve, erdőgazdasági fakitermelő lettem, ám a szívem visszahúzott az építőkhöz, s elhelyezkedtem a Budapesti 6-os számú Mélyépítő Vállalatnál, ahol a kubikosok között hamarosan kitüntem a jó teljesítményemmel, s a szaktársaim megválasztottak brigádvezetőnek. Közben családot alapítottam a szűkebb szülőházamban, Hajdúhadházán, s hogy ahhoz közelebb legyek, hát eljöttem Kecskemétre a vállalathoz, ahol megtaláltam a számításomat.

A cég nagyon szép munkásszállóján lakom, kényelmes körülmények között, s 10 naponként járok haza. Bizony van olyan nap, amikor 12 órázunk, de utána 4 szabadnap is jár. Szaktársaim itt is megválasztottak brigádvezetőjüknek.

Most már jó 20 éve vagyok kubikos, s még nagyon sokáig szeretném e munkát végezni, ásni, csatornaműveket szerelni, egyengetni a megbolygatott földet. Mert a tennivaló bőséges, hiszen folyamatosan gyarapodik a város, a megye, ahol az építkezések mélyépítőire, a kubikosokra mindenütt szükség van.

Városformáló kollektívák

Az 1960-as éve eleje óta fejlődik intenzíven a megyeszékhely, Kecskemét, ahol a különféle létesítmények fő kivitelezői a **Bács Megyei Állami Építőipari Vállalat** kollektívái. Alkotómunkájuk eredménye a rendeltetésének már átadott Alföld Áruház, amely nagyságában, áruválasztékában vezet a hasonló országos szövetkezeti kereskedelmi egységek sorában. Épül az Alföld legmagasabb épülete, a toronyszerűen emelkedő megyei párt- és tanácsszékház. A már elkészült első szalagházat nemsokára követi az új B épület, 288 lakással, s a tervek szerint, 10 éven belül a Petőfi Sándor utcától az Árpád körútig közepméretű lakóépületek magasodnak. Az így kialakuló új centrum déli oldalán pedig kereskedelmi és szolgáltató objektumok létrehozására kerül sor. E nagyarányú rekonstrukció és korszerűsítés azért vált indokolttá az „aranyhomok metropolisában”, mert a hajdani szegényes városközpont — az ottani lakóházak jó része vert- és vályogfalazatú volt — már az egyén számára is megkopottá, egészségtelenné, a város rendszerében pedig korszerűtlenné vált. Kecskemét lüktetőbbé fokozódott élete szétfeszítette a történelmi városmag kereteit.

Megyénk másik nagy városában, Kiskunfélegyházán is döntően van jelen eme építőipari cég, amely például a Petőfi Sándor utcában sok száz családnak létesít majd kényelmes, modern otthont. És e városformáló kollektíva Kiskunhalason is hatalmas munkába kezdett, ahol 130 méter hosszú, négy emeletes, hat lépcsőházból álló, többségében kétszobás lakás készül.

/Folytatás következik./

2013. március 13.

Velkei Árpád

INFORMÁLJA, KÉRDEZZE, OLVASSA

a **rendszerváltozás veszteseinek** készülő
VILÁGHÁLÓS NÉPÚJSÁGUNKAT,

a

FÜGGETLEN

MAGYARORSZÁG -ot !

Internetes cím: www.fuggetlenmagyarorszag.hu

E-mail cím: fuggetlenmagyarorszag@fuggetlenmagyarorszag.hu

Levélcím: **6000 Kecskemét, Tinódi u. 6. B/IV/26.**
